

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: **Rudolf Rudyšar**

Název práce: **Johnson a Vietnam: Vliv vietnamské války na rozhodnutí prezidenta Lyndona B. Johnsona nekandidovat v prezidentských volbách v roce 1968**

Oponent práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):
PhDr. Jan Bečka, Ph.D., KAS IMS FSV UK

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Autor se ve své bakalářské práci věnuje dopadu vietnamské války a její eskalace po incidentech v Tonkinském zálivu v srpnu 1964 na prezidentství Lyndona B. Johnsona a na jeho rozhodnutí učiněné v březnu 1968 neucházet se v nadcházejících volbách o znovuzvolení. S cílem zodpovědět tuto výzkumnou otázku analyzuje autor mimo jiné politickou kariéru Lyndona B. Johnsona, jeho podíl na zintenzivnění konfliktu ve Vietnamu či reakci amerického veřejného mínění na tento konflikt (a na stále se zvyšující ztráty na americké straně, prováděné stále se vzdalující vidinou konečného vítězství). Dá se říci, že na bakalářskou práci o poměrně krátkém rozsahu je téma vymezeno dosti ambiciózně, na druhou stranu problematika vietnamské války a role Lyndona B. Johnsona v ní byla již zevrubně probádána a podrobena důkladné kritice.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Úvodem bych chtěl ocenit, že se autor při zpracování tématu nespokojil pouze s nejčastěji uváděnými a nejdostupnějšími sekundárními zdroji, ale cituje i řadu primárních pramenů, ať již edici *Foreign Relations of the United States* (FRUS), dokumenty obsažené v *The Pentagon Papers*, materiály shromážděné v rámci sbírek *LBJ Presidential Library*, a řadu dalších. Fázi shromažďování a kritického zhodnocení zdrojů rozhodně nepodcenil. Několik kritických výhrad ke struktuře a obsahu textu práce bych ale přece jen měl. Rozdělení poměrně krátkého textového korpusu do sedmi kapitol zbytečně narušuje jeho plynulost a tříští jej; menší počet delších kapitol by dle mého názoru byl pro tento typ práce vhodnější. V práci jsou rovněž obsaženy údaje a tvrzení, jejichž interpretace je přinejmenším sporná či je lze považovat za neúplné. V souvislosti s prezidentem Johnsonem například autor uvádí, že to byl „principiální antikomunista, zastánce teorie domina a stoupenec Jižního Vietnamu“ (s. 44 v souboru pdf, **kde však klasické stránkování chybí**). Johnson jednal tedy ve Vietnamu údajně právě pod vlivem svého hluboce zakořeněného antikomunismu a svého přesvědčení o správnosti antikomunistické politiky. Někteří historici však poukazují na skutečnost, že se Johnson, podobně jako řada demokratických politiků této doby, obával nařčení z přílišné ústupnosti vůči komunismu („being soft on communism“) ze strany republikánských jestřábů a byl tedy k některým svým krokům veden i snahou dokázat, že tato obvinění jsou lichá (svou roli sehrávala jistě i reminiscence na útoky na prezidenta Harryho Trumana a ministra zahraničí Deana Achesona za to, že „ztratili Čínu“). U popisu snah Johnsonovy administrativy o vyjednávání s Hanojí by bylo možná dobré zmínit i to, že prezident v těchto snahách pokračoval i poté, co oznámil, že nebude znovu kandidovat (viz jen nesmělý náznak autora v pasáži na s. 43). Když se však již rýsovala dohoda mezi Washingtonem a Hanojí, která by ve volbách nesporně pomohla demokratům, zmařil ji svou zákulisní politikou budoucí prezident Richard M. Nixon. Johnsonův plán na hospodářský rozvoj Indočíny za pomoci amerických finančních prostředků (s. 33) bych přirovnal spíše k Marshallovu plánu než k programu Velké společnosti, který byl zaměřen specificky na zlepšení situace v USA.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Kvalita jazykové stránky práce dosti výrazně trpí kostrbatou konstrukcí jednotlivých slovních spojení či celých vět, případně jejich naprostou nadbytečností. Například věta „Do svých prvních prezidentských voleb v roce 1964 šel Johnson s jasným úmyslem je vyhrát“ (s. 45) působí až lehce komicky – upřímně řečeno si nedokáží představit, že by jakýkoliv kandidát jedné ze dvou hlavních politických stran na amerického prezidenta šel do voleb s jiným úmyslem než je vyhrát. Příkladem stejného problému je jiná věta na předešlé straně práce: „...nezpochybňuji, že Johnsonovi šlo o to, aby komunismus v jihovýchodní Asii nezmátl, ale domnívám se, že mu také trochu šlo o jeho vlastní osobu, o jeho sebevědomí, o jeho stopu v dějinách Spojených států“ (s. 44). To je nepochybně pravda, ale jedná se o natolik evidentní truismus, že si skutečně myslím, že není nutné jej do pojednání tohoto typu vůbec zařazovat. Pro ilustraci mnoha pasáží, které působí poněkud jazykově kostrbatě a

neurovnane, lze zmínt např. „...vedla však, že je nemožné určit, zda bombardování způsobilo škodu na civilistech ve vietnamských obytných oblastech“ (s. 38), či pasáž: „Koncem ledna 1968 zahájili Severovietnamci tzv. ofenzívu Tet, která skončila koncem r. 1968. Spíše než americkým vítězstvím skončila tato ofenzíva severovietnamským debaklem, i když Westmoreland (s podporou Johnsona) prosadil a zahájil strategii rozsáhlého bombardování“ (s. 41). Občas se objevují gramatické chyby či neobratný překlad: „dvě třetiny Američanů nevěnovali (s. 37); cukroví k biči americké agrese (s. 33, v češtině je ustálené slovní spojení cukr a bič) atp. Ne vždy je sjednocena základní terminologie – McGeorge Bundy tak vystupuje střídavě jako poradce pro otázky národní bezpečnosti (s. 34, pozn. 120, zde navíc jako McBundy), poradce pro bezpečnost (s. 35) a prezidentův poradce pro národní bezpečnost (s. 38, pozn. 143). Kolísá i používání názvu severní Vietnam a Severní Vietnam/jižní Vietnam a Jižní Vietnam. Samostatnou kapitolou je pak uvádění anglických citátů v originále v textu a jejich českých překladů v poznámkách pod čarou, což považuji nejen za nadbytečné, ale občas i za rušivé. Citační aparát jako takový je v normě, jen bych osobně upřednostnil, kdyby v poznámkách pod čarou byl při prvním výskytu citovaného díla uveden plný bibliografický záznam, viz již pozn. 1 (samozřejmě plný záznam lze dohledat v seznamu zdrojů na konci práce, ale dle mého názoru se v tomto případě jedná o porušení jistého zavedeného úzu). V seznamu zdrojů bych zařadil primární prameny před sekundární literaturu, ale to je výtku spíše podružná. V práci postrádám anglické shrnutí (nejsem si však jist, zda tato povinnost platí i pro studenty kombinovaného studia, proto uvádím jen pro úplnost). Jak již bylo zmíněno výše, v elektronické verzi textu chybí čísla stránek.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Práce je založena na solidní informační bázi, se kterou autor v rámci možností relativně dobře pracuje. Právě množství analyzovaných a využitých zdrojů je hlavní silnou stránkou práce. Slabinu naopak spatřuji již ve formulaci výzkumné otázky: „Ovlivnila tato válka Johnsonovo rozhodnutí v roce 1968, aby se vzdal kandidatury? (s. 9: na tuto otázku by se dalo striktně vzato odpovědět jedním slovem – „ano“ – bez zpracování „doprovodné“ bakalářské práce) a v tom, že tato tematika byla opravdu již velmi podrobně probádána. Byť autorovi nelze upřít snahu o vlastní přínos a interpretaci daných dějinných událostí a jevů, vychází tato snaha většinou bohužel naprázdno. Celkový dojem z práce pak poškozují i nižší kvalita jazykového projevu a formálního provedení. Vzhledem k tomu, jak byl formulován cíl práce, lze říci, že tento cíl byl naplněn.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Pokud by Johnson nereagoval na incident v Tonkinském zálivu tak, jak se rozhodl reagovat, tedy eskalací, jaký by byl další vývoj konfliktu a jaké bylo nebezpečí, že by se opravdu celá jihovýchodní Asie stala komunistickou v duchu dominové teorie?
2. Byl pakt SEATO vůbec v něčem nápomocen při řešení krize v jihovýchodní Asii nebo se jednalo pouze o obsahově vyprázdněnou dohodu bez reálného přínosu?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

S přihlédnutím k výše uvedenému navrhuji práci k obhajobě s hodnocením **dobře**, popřípadě **velmi dobře** v závislosti na průběhu obhajoby.

Datum: 25. 8. 2013

Podpis:

